Місячний Економічний Моніторинг України

№4 (186), квітень 2016 року

Резюме

Тема місяця: Публічні закупівлі

Політика: Новий уряд за очікуваннями буде призначено в квітні.

Реальний сектор: Воєнний конфлікт на Сході України, висока інфляція, падіння внутрішнього попиту та слабкий зовнішній попит були серед причин скорочення реального ВВП на 9,9% у 2015 році.

Енергетичний сектор: "Укртрансгаз" запустив механізм віртуального реверсу на кордоні України зі Словаччиною, Польщею та Угорщиною.

Сільське господарство: Українські виробники уже повністю використали тарифні квоти ЄС на м'ясо птиці, виноградний та яблучний сік, помідори, кукурудзу, мед, цукор, борошно та ячмінну крупу.

Зовнішній сектор: Сальдо рахунку поточних операцій у лютому лишалось від'ємним на рівні 0,3 млрд дол. США.

Фіскальна політика: Темпи приросту доходів Зведеного бюджету сповільнились в лютому до 16,2% дпр з 32,7% дпр в січні.

Соціальна політика: Реальний наявний дохід домогосподарств у 2015 році впав на 22,2% через високу інфляцію.

Ринок праці: Темпи зменшення реальної заробітної плати сповільнились до 8,3% дпр (у порівнянні з 13,2% дпр у січні).

Монетарна політика: У березні місячна базова інфляція зросла до 1,9% дпм, що відображало вплив коливань обмінного курсу у лютому та сезонні зміни цін на одяг та взуття.

Обмінний курс: Міжбанківський валютний курс залишався стабільним в березні в проміжку 26-27 грн за дол. США.

Державний борг: За два місяці 2016 року державний борг (в гривневому еквіваленті) зріс на 5,8% передусім через знецінення гривні.

Тема місяця: Публічні закупівлі

Реформа публічних закупівель: в напрямку до вищої ефективності видатків суспільного сектору

Олександра Бетлій

Законодавство щодо публічних закупівель оновлювалось чотири рази з 2008 року та в нього вносили зміни понад сімдесят разів. Метою всіх чотирьох оновлень були наміри підвищити ефективність видатків суспільного сектору, які відомі високим рівнем корупції. За оцінкою міністерства економічного розвитку та торгівлі втрати від корупції та низької конкуренції в публічних закупівлях становили близько 20% видатків на закупівлі у 2014 році.

Всі чотири основні зміни законодавства щодо закупівель було здійснено в рамках впровадження реформ, узгоджених з МВФ та ЄС. Старий Закон про державні закупівлі було скасовано у 2008 році при узгоджені угоди «стенд-бай» з МВФ та замінено постановою уряду щодо закупівель. Новий Закон було ухвалено у 2010 році в рамках переглянутої Угоди «стенд-бай» з МВФ. Закон передбачав більш прозорі правила державних закупівель, хоча він не повністю відповідав нормам ЄС. Однак майже одразу після цього парламент почав вносити численні зміни до Закону, розширивши кількість виключень з повністю конкурентних процедур (зокрема, з під дії закону було виведено закупівлі енергоносіїв та житлово-комунальних послуг). В квітні 2014 року нові домовленості з МВФ підштовхнули парламент ухвалити новий Закон про державні закупівлі. Цього разу основні положення Закону було гармонізовано з правилами ЄС. Закон був покликаний збільшити прозорість та відкритість в сфері закупівель, спростити процедури та наблизити законодавство до норм ЄС. Однак певні дірки залишились, а процедури надалі були достатньо обтяжливими, що стримувало прихід нових постачальників.

Це спонукало уряд почати роботу електронної системи закупівель ProZorro в пілотному режимі. Систему спочатку використовували для невеликих (допорогових) закупівель: до 200 000 грн для товарів та послуг та до 1,5 млн грн для робіт (до 1 жовтня ці суми становили 100 000 грн та 1 млн грн, відповідно) на добровільній основі. Система дозволяє подавати заявки та конкурсну документацію он-лайн, тоді як більшість тендерів є публічними.

12 лютого 2015 року Міністерство юстиції, Міністерство оборони, Державне управління справами та Енергоатом здійснили перші закупівлі через системи ProZorro. Інші центральні органи виконавчої влади долучались до електронної системи закупівель протягом 2015 року. Шість електронних торговельних майданчиків було приєднано до ProZorro, що забезпечує конкуренцію за ліпші умови та доступ. Під час пілотного режиму систему ProZorro адмініструвала організація Transparency International, а її створення і підтримку було профінансовано за рахунок міжнародних донорів, електронних торговельних майданчиків та платежів учасників.

Протягом першого року роботи 73,5 тисяч тендерів було проведено через ProZorro на суму 15,3 млрд грн. Заощадження офіційно оцінено у 14% виділеного на закупівлі фінансування. Це суттєві заощадження, зважаючи на те, що систему було використано лише для допорогових закупівель.

В кінці грудня 2015 року парламент ухвалив Закон про публічні закупівлі, що передбачає запровадження обов'язкових електронних закупівель для публічного сектору. Закон про публічні закупівлі відповідає нормам відповідних Директив ЄС. Водночас український закон передбачає обов'язкові електронні аукціони, що не відповідає нормам ЄС. Використання саме електронних закупівель пояснено традиційно високим рівнем корупції при здійсненні закупівель, основаних на паперовій документації. Центральні органи виконавчої влади та "природні монополії" повинні будуть перейти на електронні закупівлі через систему ProZorro з 1 квітня, а з 1 серпня використання електронної системи держзакупівель стане обов'язковим для решти державних замовників. Система ProZorro повинна використовуватись для всіх закупівель товарів та послуг понад 200 000 грн та робіт понад 1,5 млн грн (порогові значення збільшено для природних монополій до відповідно 1,0 млн грн та 5,0 млн грн). Водночас систему також може бути використано для менших закупівель для отримання найкращої пропозиції. Якщо закупівлі перевищують 50 000 грн, але є меншими за порогові суми, установа повинна оприлюднювати звіт про укладені договори, навіть якщо закупівлі здійснювали не через систему ProZorro.

Систему ProZorro було передано державному підприємству "Зовнішторгвидав України" на початку квітня. В перший тиждень квітня три електронні торговельні майданчики отримали акредитацію, тоді як решті ще потрібно було пройти цю процедуру. Участь в електронних закупівлях є платною для всіх учасників (що також допомагає знижувати зловживання з боку постачальників). За оцінкою, це дозволить системі ProZorro бути самоокупною, забезпечити вищу конкуренцію між електронними торговельними майданчиками за нових постачальників та збільшити якість послуг, що надаються цими майданчиками.

Електронні аукціони в системі ProZorro також мають вбудовані механізми, покликані знизити можливості для корупції. Навіть для невеликих тендерів тривалість часу для уточнень і подання пропозицій не може бути меншою за один день на кожний з цих етапів (для тендерів понад 50 000 грн мінімальний період збільшено відповідно до 3 та 2 днів). Крім того, крок зміни ціни не може бути більшим ніж 0,5-3,0% очікуваної вартості тендеру. Для збільшення прозорості та підвищення громадського контролю було розроблено модуль аналітики системи (bi.prozorro.org). Учасники тендерів мають право на оскарження

результатів тендеру. Оскарження в системі допорогових закупівель має розглядати спеціальний орган при Департаменті державних закупівель Міністерства економічного розвитку та торгівлі, тоді як надпорогові закупівлі оскаржуються в Антимонопольному комітеті

В цілому, прозорі процедури закупівель через систему ProZorro, найвірогідніше, сприятимуть підвищенню ефективності закупівель і допоможуть заощадити до 20% фінансування, призначеного на закупівлі. Позитивною стороною реформи публічних закупівель є її підтримка хорошою інформаційною кампанією, а також проведення тренінгів як для замовників, так і для потенційних учасників тендерів. За оцінкою, українські компанії (включно із малими та середніми підприємствами) зможуть отримати ліпший доступ до публічних закупівель за справедливих правил. Крім того, вони можуть спробувати додатковий попит на їх товари та послуги на ринках країн членів СОТ. Зокрема, в березні Верховна Рада ратифікувала угоду про публічні закупівлі СОТ (WTO GPA), що означає отримання українськими компаніями можливості брати участь в публічних закупівлях 48 країн (що оцінено у 1700 млрд дол. США). Очікуємо, що уряд продовжить докладати зусиль щодо збільшення прозорості, відкритості та ефективності закупівель під час боротьби з корупцією та забезпечення вищої конкуренції. Поряд із впровадженням електронних закупівель уряд передав закупівлі медикаментів, які раніше здійснювало Міністерство охорони здоров'я (процедура цих закупівель була відома найвищим рівнем корупції), міжнародним організаціям.

Місячний Економічний Моніторинг України

Політика: Парламентська коаліція розпалася

Уряд. 28 березня фракція Блоку Петра Порошенка ухвалила рішення про вихід з парламентської коаліції. Це означає, що коаліція фактично припинила своє існування, хоча невідомо, чи були завершені всі процедури, необхідні для юридичного оформлення цього рішення. Партії, які входили до попередньої коаліції (за винятком «Самопомочі»), почали переговори про створення нової коаліції. Очікується, що як і раніше її основу складуть Блок Петра Порошенка та «Народний фронт» (станом на 28 березня їх парламентські фракції налічували 216 депутатів, тоді як для створення коаліції було потрібно щонайменше 226). Коаліція може бути створена лише цими двома партіями, якщо їх фракції поповняться необхідною кількістю депутатів. Можливо також, що до коаліції приєднається інша партія або позапартійна група депутатів. Формування нової коаліції повинно пом'якшити політичну кризу, яка охопила Україну з осені 2015 року. Однак якщо новий уряд відновить реформи, їх темпи ймовірно будуть більш повільними, ніж раніше. Крім цього, уряд може вдатися до популістських кроків, які призведуть до скасування вже здійснених реформ.

Основним претендентом на посаду Прем'єр-міністра називали Володимира Гройсмана, Голову Верховної Ради та близького соратника президента Петра Порошенка. Разом з тим, в першій декаді квітня політичне протистояння посилилось внаслідок відсутності згоди щодо складу нового уряду.

Правоохоронна система. 29 березня Верховна Рада дала згоду на звільнення Віктора Шокіна з посади Генерального прокурора. 3-го квітня президент Петро Порошенко звільнив його. Пан Шокін обіймав посаду з лютого 2015 року. Після призначення він оголосив про намір реформувати прокуратуру, підвищивши її ефективність та про плани боротися з корупцією. Однак пан Шокін не дотримався своїх обіцянок: його робота стала предметом активної критики з боку громадськості та міжнародних партнерів України (зокрема, посол США в Україні Джефрі Пайетт регулярно піддавав його роботу публічній критиці за перешкоджання боротьбі з корупцією). Пан Шокін вважається відповідальним за фактичний провал реформи місцевих прокуратур, яку було впроваджено у другій половині 2015 року. Очікується, що новий генеральний прокурор буде призначений у квітні.

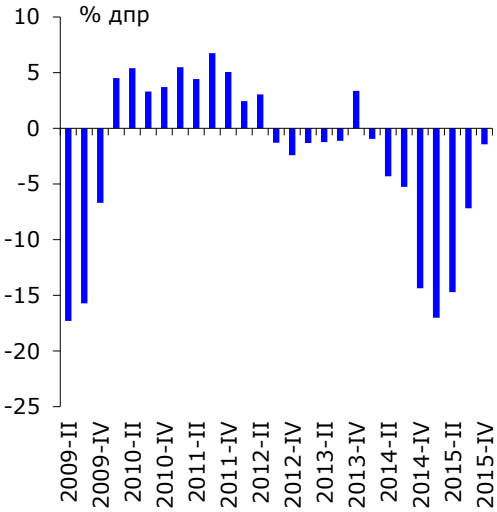
Війна на Донбасі. В кінці березня - на початку квітня контрольовані Росією бойовики почали наступальні операції проти українських військ у районі міста Авдіївка, неподалік від північної околиці Донецька. Атаки були відбиті, і лінія фронту не змінилася. Бойовики також продовжували вести вогонь проти українських сил в інших місцях. У березні Україна, Росія та Організація з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ) продовжили переговори щодо врегулювання конфлікту на Донбасі, але без результатів. Сторони обговорили обмін полоненими та передумови проведення місцевих виборів на Донбасі (зокрема, механізми верифікації безпеки, а також правоохоронну систему на перехідний період), однак не досягли згоди по суті цих питань.

Реальний сектор: Падіння внутрішнього попиту у 2015 році

ВВП. Воєнний конфлікт на Сході України, висока інфляція, падіння внутрішнього попиту та слабкий зовнішній попит були серед причин скорочення реального ВВП на 9,9% у 2015 році. Зниження реального наявного доходу домогосподарств та конфлікт на Донбасі призвели до падіння реального наявного кінцевого споживання на 20,2%. Водночас реальне нагромадження основного капіталу знизилось на 9,3% в цілому за рік, оскільки воно зросло на 1,4% дпр в четвертому кварталі року. Це, ймовірно, відображало вплив сприятливої погоди на будівельні роботи. Чистий реальний експорт зробив додатній

Населення (без Криму): 42,7 млн.
Промислове виробництво/ВВП: 19%
Сільськогосподарське виробництво/ВВП: 10%
Інвестиції/ВВП: 14%
Експорт: Росія 18%, ЄС 32%
Імпорт: Росія 23%, ЄС 39%

Динаміка реального ВВП

Джерело: Держстат

Інститут економічних досліджень
та політичних консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

внесок до зростання реального ВВП у 3,2 відсоткові пункти оскільки імпорт впав більше, ніж експорт. Імпорт скоротився передусім через імпортозаміщення, а також внаслідок нижчого імпорту природного газу (що пов'язано із падінням промисловості та заходами з енергоефективності). Крім того, зростання реального ВВП було підтримано додатнім внеском (у 2,5 відсоткових пунктів) з боку приросту запасів.

З боку виробництва реальна валова додана вартість (ВДВ) скоротилась в усіх секторах, крім охорони здоров'я. ВДВ в сільському господарстві знизилась на 4,7% через нижчий врожай рослинних культур та падіння у тваринництві. Воєнний конфлікт на Сході України та низький внутрішній попит були основними причинами падіння реальної ВДВ в добувній та переробній промисловості відповідно на 14,3% та 13,7%. Зниження купівельної спроможності домогосподарств та нижча міжнародна торгівля призвели падіння оптової та роздрібної торгівлі на 16,8%. Водночас потреба у більш комплексних логістичних шляхах для більшого експорту зернових, залізної руди та брухту пояснюють невелике падіння транспорту (на 1,4%).

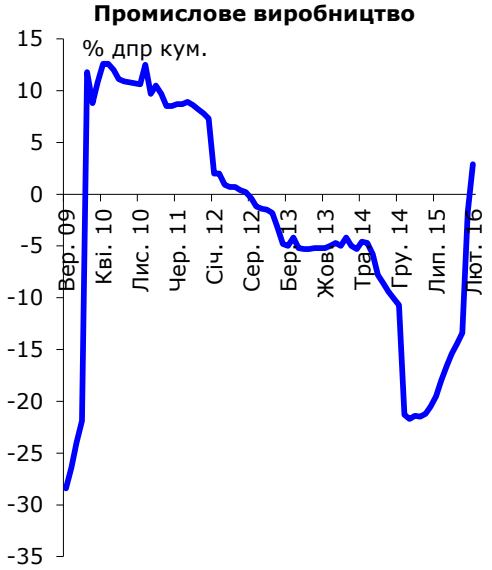
Секторальні тенденції. Промислове виробництво в лютому зросло вперше з 2012 року. Воно зросло на 4,9% дпр, якщо скоригувати на робочі та календарні дні. Видобуток вугілля стрімко зріс на 27,9% дпр в лютому через ефект статистичної бази (багато шахт та інших компаній на Сході Донбасу припинили діяльність в перші місяці 2015 року). Статистична база також була низькою для металургійних підприємств та хімічної промисловості. В результаті, в лютому 2016 року виробництво коксу та металургії збільшили випуск на 45% дпр та 14,2% дпр. Водночас виробництво харчових продуктів зросло лише на 0,9% дпр через слабкий попит. Машинобудування збільшило випуск на 3,9% дпр, оскільки випуск інвестиційних товарів зріс на 5,9% дпр.

У лютому обсяг роздрібної торгівлі підприємств впав на 1,5% дпр після приросту на 0,1% дпр в січні.

Будівництво зросло на 1,8% дпр через збільшення нежитлового будівництва та вищого фінансування інфраструктурних проектів. Водночас житлове будівництво скоротилось з високої статистичної бази минулого року.

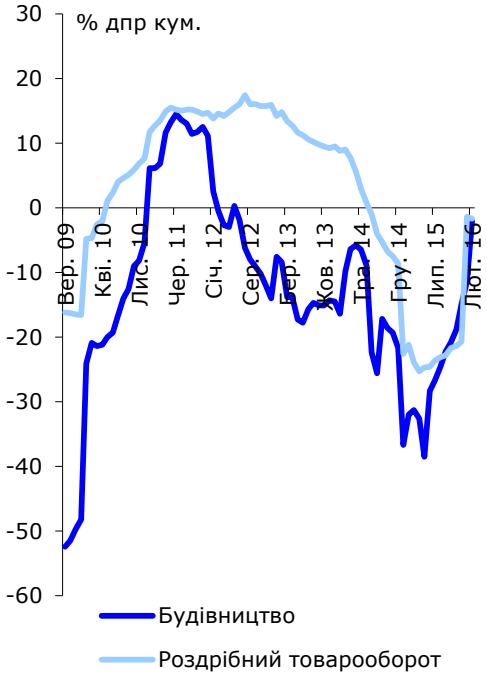
Держстат публікує інформацію без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м.Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції. Статистичну базу було переглянуто, щоб зробити можливим порівняння з попередніми періодами.

Промислове виробництво

Примітка: з квітня 2014 р. дані не включають Крим
Джерело: Держстат

Тенденції реального сектору

Примітка: з квітня 2014 р. дані не включають Крим
Джерело: Держстат

Енергетика: Нові можливості для транзиту газу

1 квітня "Укртрансгаз" запустив механізм віртуального реверсу на кордоні України зі Словаччиною, Польщею та Угорщиною. Компанія почала використовувати операційні балансуючі рахунки для різниці між обсягами замовленого газу та фактичними обсягами газу, переміщеного між країнами. "Нафтогаз", материнська компанія, відмічає, що цей механізм дозволить Україні краще використовувати свої транзитні потужності газу та, наприклад, постачати газ з Польщі до Угорщини.

Між січнем та березнем 2016 року транзит російського газу територією України збільшився на 51% дпр з низької бази 2015 року (до 19,4 млрд кубометрів газу).

Кабінет Міністрів встановив нові норми для споживання природного газу в 4,4 кубометрів на людину в місяць для домогосподарств без лічильників. Раніше уряд збільшив норму споживання з трьох кубометрів газу до шести. Тому поточне рішення видається компромісом між двома нормами. Норма базується на розрахунках Міненреговугілля та галузевого регулятора. Нові норми набули чинності 23 березня.

Сільське господарство: Квоти ЄС надто малі для України

Виробництво Валовий обсяг сільськогосподарського виробництва в лютому зменшився на 1,6% дпр. Виробництво яєць

зменшилося на 17,6% дпр внаслідок зменшення експорту. Експорт яєць зменшився у зв'язку з проблемами, що виникли при експорті в Ірак (у зв'язку з війною в регіоні) та проблемами з турецькою митницею. Водночас виробництво м'яса та молока зросло відповідно на 1,6% дпр та 0,03% дпр. Згідно з прогнозом Міністерства аграрної політики та продовольства України (МАПП), виробництво м'яса та молока продовжить зростати у 2016 році.

Погода наприкінці березня була сприятливою для дозрівання урожаю озимих. 6,6 млн га полів засіяних озимими дали сходи, це на 1,3 млн га менше ніж у 2015 році. У зв'язку з засухою восени 2015 року, цьогорічні озимі потребують більше ніж зазвичай гербіцидів та добрив. Однак через брак фінансових ресурсів українські виробники навряд чи зможуть придбати ці додаткові об'єми хімікатів. Як наслідок, у 2016 році варто чекати більший урожай фуражного зерна та менший урожай зерна придатного для харчової промисловості.

Погода наприкінці березня була також сприятливою для весняної посівної кампанії. 1,8 млн га площі призначеної для посіву зернових уже оброблено станом на початок квітня (74% запланованої площі), це на 159 тисяч га більше ніж у попередньому році.

Торгівля. Українські виробники уже повністю використали тарифні квоти ЄС на м'ясо птиці, виноградний та яблучний сік, помідори, кукурудзу, мед, цукор, борошно та ячмінну крупу. Тому найбільші українські експортери звернулися до уряду з проханням відновити переговори з ЄС щодо розширення обсягу квот.

Аграрна політика. Державний бюджет на 2016 рік передбачає 300 млн видатків на компенсування відсоткових ставок за аграрними кредитами. За словами Міністра Павленка, у 2015 році ця програма дозволила залучити 7,8 млрд грн кредитних коштів в аграрний сектор. Додаткові 50 млн грн будуть виділені на підтримку тваринницького сектору в 2016 році. Водночас, 1,4 млрд грн бюджетних коштів буде виділено на інтервенції Аграрного Фонду. Ця сума практично у 4 рази перевищує обсяги прямої державної підтримки сільського господарства, хоча ефективність інтервенцій Аграрного Фонду часто ставиться експертами під сумнів.

У квітні розпочала свою роботу Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів. Серед пріоритетів її роботи буде вдосконалення законодавства, що стосується безпечності продуктів харчування, впровадження Угоди про Асоціацію з ЄС та сприяння експорту (зокрема відкриття ринку Китаю для експорту м'яса та соняшникового шроту).

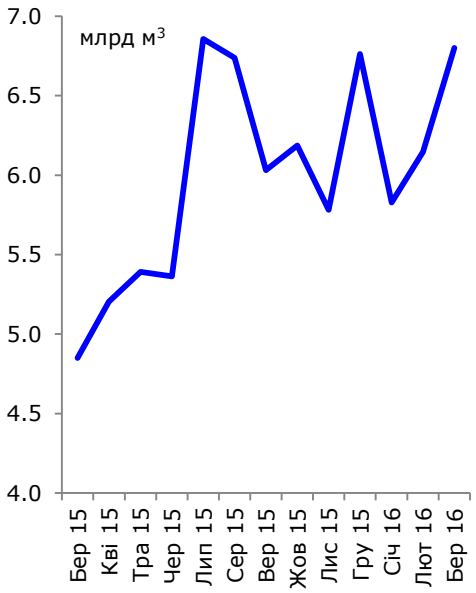
Після тривалих переговорів, Ізраїль надав українським виробникам дозвіл експортувати заморожену яловичину та м`ясо птиці. Водночас триває заборона на експорт в Ізраїль яєць, введена у січні 2016 року. Заборону було запроваджено після того, як в партії яєць, яка містила, поміж інших, яйця з України біла знайдена інфекція сальмонели. Оскільки не було доведено, що інфіковані яйця походять саме з України, Ізраїль продовжує розслідування, тоді як українські експортери без обмежень ввозять яйця в інші країни.

Зовнішній сектор: Зростання немінерального імпорту

Рахунок поточних операцій. Сальдо рахунку поточних операцій у лютому лишалось від'ємним на рівні 0,3 млрд дол. США. Дефіцит торгівлі товарами зріс до 0,7 млрд дол. США, оскільки експорт товарів впав більше за імпорт. Водночас профіцит торгівлі послугами трохи покращився до 0,2 млрд дол. США. Чистий притік первинних доходів був у профіциті через більший притік оплати праці з-за кордону. Чистий притік вторинних доходів не змінився суттєво з попереднього рівня у 0,2 млрд дол. США.

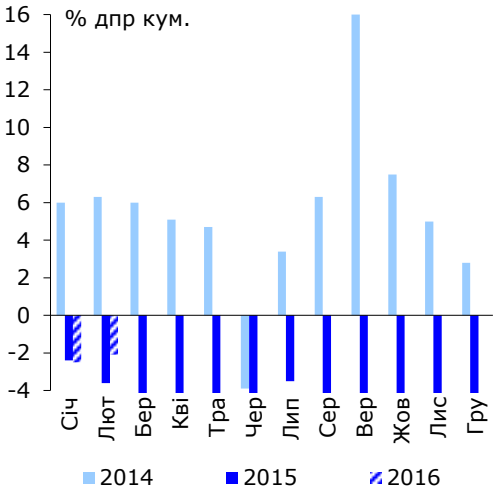
Зниження експорту товарів уповільнилось до 12,0% дпр (порівняно з 32,6% дпр у січні) в основному через погані

Транзит природного газу

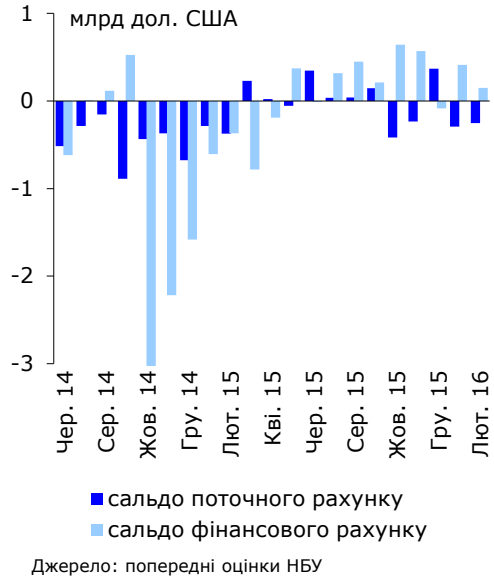
Джерело: Міненерговугілля, "Укртрансгаз"

Сільськогосподарське виробництво

Джерело: Держстат

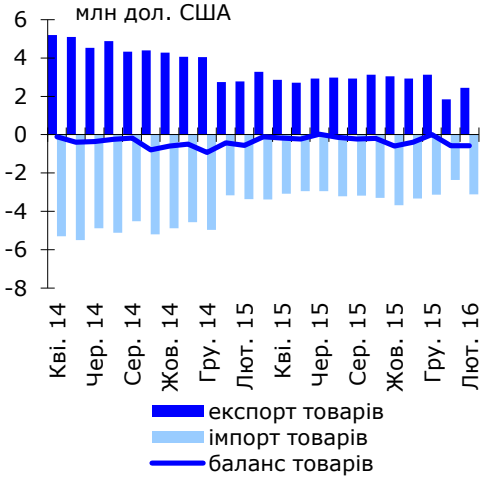
Платіжний баланс

Джерело: попередні оцінки НБУ

результати січня. Уповільнення також відобразило деяке покращення на світових ринках сировини, оскільки ціни на продовольство, залізну руду та метали почати відновлюватись у лютому. Українські експортери почали підлаштовуватись під нові правила транзиту через територію Росії (у січні експорт до Азії скоротився на 43,3% дпр, а у лютому скорочення складало 8,7% дпр). Вищий доступ українських продовольчих компаній на ринок ЄС, а також антидемпінгові заходи ЄС проти окремих постачальників (зокрема, з Росії та Китаю) також позитивно вплинули на експорт України (експорт до ЄС зріс на 5,9% дпр). Додатковий день у лютому 2016 року порівняно з 2015 роком також сприяв уповільненню темпів падіння експорту. Водночас призупинення режиму зони вільної торгівлі та імпортні обмеження з боку Росії негативно вплинули на український експорт товарів (експорт до Росії скоротився на 31,1% дпр). Як наслідок, зниження експорту усіх товарних груп уповільнилось (до 34,1% дпр для мінеральної продукції, 29,1% дпр для хімічної продукції, 18,1% дпр для металургійної продукції, 15,3% дпр для промислових виробів, 7,6% дпр для машин та устаткування). Експорт продовольства та деревини лишався на рівні близькому до лютого 2015 року. Експорт послуг зріс на 9,4% завдяки відновленню транспортних послуг.

Зовнішня торгівля товарами

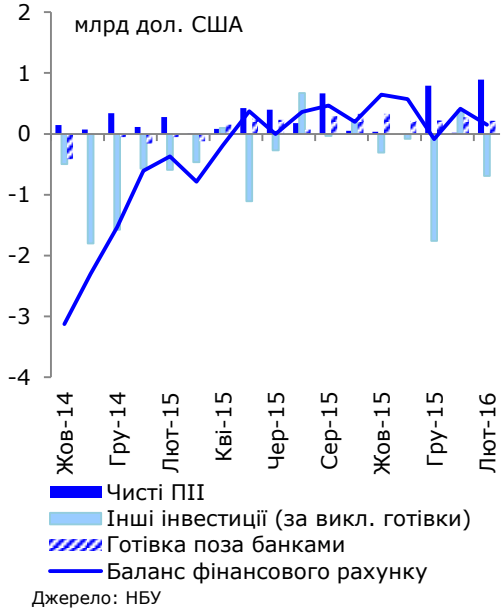

Джерело: попередні оцінки НБУ

Зниження імпорту товарів уповільнилось до 7,3% дпр (порівняно з 25,0% дпр у січні). Нижчий тарифний захист завдяки скасуванню додаткового ввізного мита та полегшеного доступу продукції ЄС на український ринок, а також деяке відновлення попиту позитивно вплинули на зростання імпорту. Проте, нижчі ніж рік тому закупівлі природного газу та дзеркальні санкції України проти продукції російського походження створювали тиск на імпорт. В результаті немінеральний імпорт зріс на 10,4% (включаючи продовольство, хімічні продукцію, деревину, продовольчі вироби, металургійну продукцію та машини і устаткування). Імпорт продовольства лишався на рівні попереднього року, ймовірно, через імпортозаміщення. Географічна переорієнтація продовжувалась: імпорт з ЄС зріс на 5,9% дпр, тоді як імпорт з Росії впав на 31,1% дпр. Імпорт послуг почав відновлюватись та зріс у лютому на 2,4% дпр.

Фінансовий рахунок. Профіцит фінансового рахунку звузився до 0,1 млрд дол. США. Чистий приток ПІІ складав 0,9 млрд дол. США та спрямовувався на операцій зі статутним капіталом у банківському секторі. Сектор державного управління не отримав жодного зовнішнього фінансування через затримках у реформах. Зовнішня позиція банків зросла на 0,7 млрд дол. США, оскільки банки через погашення зовнішньої заборгованості. Зовнішня позиція реального сектору зменшилась на 0,5 млрд дол. США через приток 0,2 млрд дол. США готівки до банківської системи, додаткових 0,5 млрд дол. США торгових кредитів, а також погашення 0,2 млрд дол. США позик.

Рахунок фінансових операцій

Джерело: НБУ

Фіскальна політика: Все ще оптимістичні результати

Доходи. Темпи зростання доходів Зведеного бюджету уповільнились до 16,2% дпр в лютому порівняно із 32,7% дпр в січні передусім через суттєве зростання доходів Зведеного бюджету минулого року (через новий етап знецінення гривні). Валові доходи від ПДВ збільшились в лютому цього року на 35,8% дпр (порівняно із зростанням на 52,6% дпр в січні). Водночас відшкодування ПДВ збільшились на 89,5% дпр через вищу частку автоматичного відшкодування та збільшення експорту в гривневому еквіваленті. Водночас надходження від акцизу зросли на 71,4% дпр через вищі ставки. Доходи від ПДФО зросли на 40,6% дпр внаслідок збільшення заробітних плат та дещо вищої ефективності ставки податку. Неподаткові надходження скоротились різко в лютому, оскільки НБУ не здійснював трансферту прибутку до бюджету (натомість в лютому 2015 року НБУ перерахував до бюджету 5,5 млрд грн).

Скорочення ставки єдиного соціального внеску (ЄСВ) з близько 43% до 22% призвело до падіння доходів від нього на 23,3% дпр

протягом перших двох місяців року. Таке падіння доходів було нижчим, ніж офіційно очікували, ймовірно, через збільшення середньої заробітної плати та певної детінізації. Водночас зниження виплати заробітної плати в тіні може бути обмеженим низькою довірою до податкових органів та уряду. Крім того, податкова база для працівників з високими заробітними платами зросла через перегляд максимального рівня заробітної плати, з якого необхідно сплачувати ЄСВ (з 17 до 25 розмірів мінімальної заробітної плати). В результаті база оподаткування для нарахування ЄСВ в реальному виразі є близькою до 2013 року (мінімальну заробітну плату було підвищено суттєво повільнішими темпами, ніж зростали інфляція та середня заробітна плата у 2014 та 2015 роках).

Видатки та дефіцит. Видатки Зведеного бюджету в лютому зросли на 19,3% дпр передусім через більший трансферт з Державного бюджету Пенсійному фонду на 82,4% дпр. Таке зростання трансферту було необхідним для компенсації втрати власних доходів Фонду внаслідок зниження ставки ЄСВ. Видатки на оплату праці (включно із нарахуваннями) зросли на 20,2% дпр через збільшення рівня оплати праці в бюджетних секторах. Водночас капітальні видатки впали на 13,5% дпр.

Видатки Державного бюджету до загального фонду було недофінансовано на 18,0% дпр від плану протягом двох місяців року. В результаті профіцит Зведеного бюджету становив 9,9 млрд грн протягом цього періоду.

Соціальна політика: Падіння купівельної спроможності у 2015 році

Наявний дохід домогосподарств у 2015 році зріс на 15,6% в номінальному виразі. Водночас в реальному виразі він впав на 22,2% через високу інфляцію.

Дохід скоротився в реальному виразі з усіх джерел. Слабкий ринок праці призвів до скорочення доходу від заробітної плати на 25,6%. Низький попит внаслідок зниження купівельної спроможності не дозволив підприємцям та особам, які продають вирощену на присадибних ділянках продукцію, зберегти свої прибутки сталими в реальному виразі; разом з тим, їх продажі було дещо підтримано імпортозаміщенням. В результаті реальний дохід від прибутків та змішаного доходу впав на 15,3%. Високі бюджетні обмеження призвели до падіння реального доходу від соціальних платежів та поточних трансфертів на 21,2%. Різке реальне скорочення депозитів та стабільні відсоткові ставки, найвірогідніше, пояснюють падіння доходу від власності (передусім відсотків з банківських депозитів) на 32,6%.

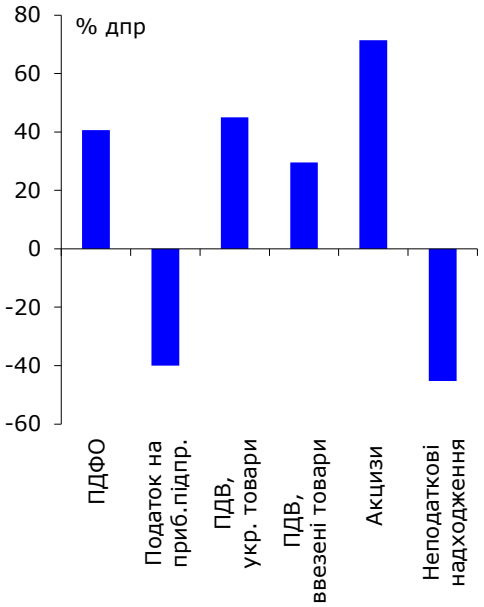
Ринок праці: Реальна заробітна плата зросла в деяких секторах

Заробітна плата. Середня номінальна заробітна плата в лютому зросла на 26,2% дпр до 4585 грн завдяки індексації на інфляцію та збільшенню мінімальної заробітної плати. Темпи зменшення реальної заробітної плати сповільнились до 8,3% дпр (у порівнянні з 13,2% дпр у січні) передусім завдяки сповільненню зростання індексу споживчих цін.

Номінальна ціна у промисловості зросла в середньому на 29.2% дпр. Як і раніше, найбільше збільшилась заробітна плата у фармацевтичній промисловості (на 56.2% дпр) та текстильній промисловості (на 39,0% дпр) внаслідок імпортозаміщення. Також, середня заробітна плата у секторі виробництва комп'ютерів, електронної та оптичної техніки зросла на 70,6% дпр завдяки військовим замовленням та імпортозаміщенню. Зростання заробітної плати в секторі електро- та газопостачання залишилося меншим, ніж в середньому по економіці (22,2% дпр).

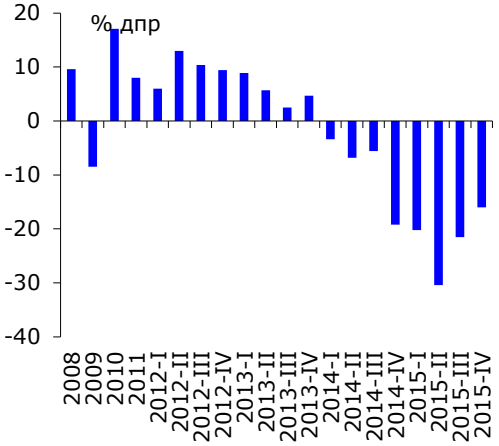
Заробітну плату було збільшено на 23,8% дпр в освіті та на 23,4% дпр в охороні здоров'я. Підвищення відбулося внаслідок підвищення ставок в єдиній тарифній сітці (яка використовується

Зростання доходів Зведеного бюджету у лютому 2016 року

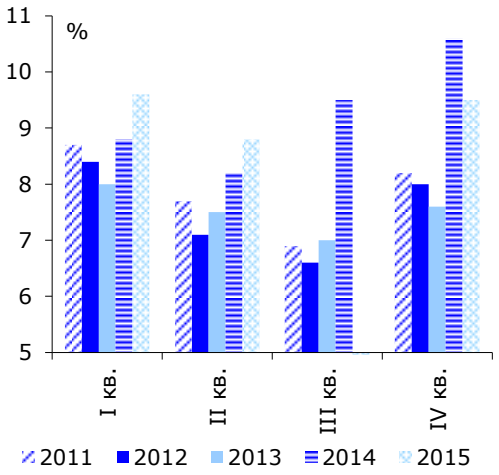
Джерело: звіт Державного казначейства

Реальний наявний доход домогосподарств

Джерело: Держстат

Рівень безробіття (МОП)

* 2014 р. - без врахування Криму, 2015 р. - без врахування Криму та частини зони АТО
Джерело: Держстат

для розрахунку заробітної плати бюджетних працівників), який відбувся наприкінці 2015 року. Заробітна плата в секторі державного управління та оборони зросла на 36,6% дпр.

Безробіття. В останньому кварталі 2015 року рівень безробіття (за методологією МОП) досягнув 9,5% економічно активного населення у віці від 15 до 70 років. Частка міського населення у структурі безробіття становила 67,3%, частка чоловіків у структурі безробіття становила 59,0%.

Кількість зареєстрованих безробітних зросла на 51 100 осіб порівняно з останнім кварталом 2014 року до 490 800 осіб (2,7% економічно активного населення у віці від 15 до 70 років).

Монетарна політика: Базова інфляція сповільнилась до 15% дпр

ІСЦ. У березні місячна базова інфляція зросла до 1,9% дпм. Це відображало вплив коливань обмінного курсу у лютому та сезонні зміни цін на одяг та взуття. Втім, 12-місячна базова інфляція сповільнилась до 15,0% дпр. Річне зростання цін на більшість товарів та послуг у базовому споживчому кошику коливалось від 11% дпр до 18% дпр. Це відображало невеликі коливання обмінного курсу протягом переважної частини останніх 12 місяців, що сприяло стабілізації інфляційних очікувань. Слабке зростання доходів у приватному секторі та навіть повільніше зростання соціальних стандартів обмежило споживчий попит та допомогло стримувати інфляцію.

Ціни на небазові складові споживчого кошика змінювались більш різноманітно. Ціни на паливо впали на 14,7% дпр через обвал цін на нафту, але обмежена конкуренція стримувала більше падіння цін. Водночас ціни на газ збільшились у 3,7 рази, а тарифи на електроенергію більш ніж подвоїлись (зросли у 2,1 рази) порівняно з березнем 2015 року. В цілому, ІСЦ зріс на 20,5% дпр.

Монетарна політика. У березні НБУ не змінював монетарну політику, а ставка за депозитними сертифікатами овернайт залишилась на рівні 18% річних. Монетарна база була майже без змін (зменшення на 0,4% дпм) на рівні 327 млрд грн, оскільки операції НБУ мали обмежений вплив на ліквідність банків. Банківські вклади у гривні продовжили повільно зростати, але банки стримано видавали кредити та збільшили відсоткові ставки за кредитами. Це могло відображати вищі інфляційні очікування.

Обмінний курс: Повернення стабільності

Міжбанківський валютний курс залишався стабільним в березні в проміжку 26-27 грн за дол. США. "Сірий" ринковий валютний курс залишався близьким до офіційного курсу. Стабілізація обмінного курсу, ймовірно, відбиває зниження девальваційних очікувань, оскільки сезонне зростання експортних доходів було компенсовано сезонним збільшенням попиту на імпорт. Продажі іноземної валюти НБУ були збалансовані покупками. Міжнародні резерви НБУ знизилися до 12,7 млрд доларів США в березні через пік процентних платежів за зовнішнім боргом і погашення валютних ОВДП.

Державний борг: Борг зріс в гривні, але скоротився в дол. США

За два місяці 2016року державний борг в гривневому еквіваленті зріс на 5,8% передусім через знецінення гривні. Водночас він скоротився на 1,8% в еквіваленті дол. США. Борг, номінований в гривні, зріс на 2,6%, оскільки уряд рекапіталізував державні банки (на 14,3 млрд грн) та розмістив ОВДП. Борг в іноземній валюті зріс на 1,3%, оскільки Міністерство фінансів розмістило ОДВП номіновані в дол. США.

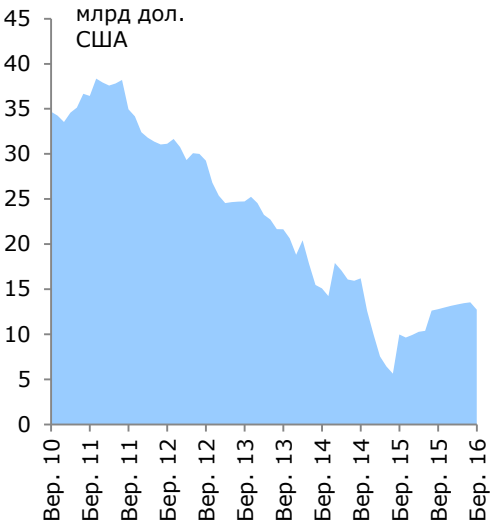
Частка зовнішнього боргу становила 67,5% в кінці лютого. Водночас лише 27,6% сукупного боргу номіновано в гривні, оскільки частину ОДВП протягом останніх років було номіновано в іноземній валюті. Тому вразливість державного боргу до шоків обмінного курсу залишається високою.

Динаміка ІСЦ та монетарної бази

Джерело: Держстат, НБУ

Міжнародні резерви НБУ

Джерело: НБУ

Таблиці

Економічні Тенденції		IV 13	II 14	III 14	IV 14	I 15	II 15	III 15	Бер.	Квіт.	Тра.	Чер.	Лип.	Сер.	Вер.	Жов.	Лис.	Грд.	Січ.	Лют.	Бер.
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	-4,7	-4,0	-8,0	-10,1	-20,5	-20,0	-16,1	-20,5	-20,6	-20,5	-20,0	-19,0	-17,4	-16	-15	-14,0	-13,0	-1,7	2,9	...
Будівництво (реальне, кум.)	% дпр	-14,5	-7,8	-16,4	-20,4	-29,7	-26,2	-20,9	-29,7	-30,3	-28,5	-26,2	-25,0	-22,8	-21	-19	-17,3	-12,3	-11,4	-2,0	...
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	13,7	-3,9	16,0	2,2	-4,7	-9,3	-5,3	-4,7	-4,8	-5,4	-9,3	-3,5	-5,8	-5	-4	-4,7	-4,8	-2,5	-2,1	...
Роздрібний товарооборот (реальне, кум.)	% дпр	9,5	0,8	-5,3	-7,5	-23,9	-24,6	-22,3	-23,9	-25,3	-24,7	-24,6	-23,6	-23,1	-22	-22	-21,4	-20,7	-1,4	-1,7	...
Середня заробітна плата	грн.	3390	3488	3463	3508	3650	4113	4313	3863	3998	4042	4299	4390	4205	4343	4532	4498	5230	4362	4585	...
ІСЦ	% дпр	0,5	12,0	17,5	21,8	45,8	57,5	51,9	45,8	60,9	58,4	57,5	55,3	52,8	51,9	46,4	46,6	43,3	40,3	32,7	20,9
ІВЦ	% дпр	1,7	15,9	26,9	32,8	51,7	37,9	32,5	51,7	48,6	42,0	37,9	37,0	33,0	32,5	30,2	25,1	25,4	21,2	17,4	10,5
Експорт (дол. США, кум.)*	% дпр	-5,2	-11,7	-16,4	-19,9	-31,4	-32,2	-29,8	-31,4	-32,4	-33,5	-32,2	-31,9	-31,0	-29,8	-28,9	-28,1	-27,0	-30,0	-18,6	...
Імпорт (дол. США, кум.)*	% дпр	-3,4	-18,0	-24,8	-28,1	-33,1	-34,2	-31,8	-33,1	-33,6	-34,7	-34,2	-33,5	-32,2	-31,8	-30,4	-29,5	-29,3	-22,9	-14,0	...
Баланс торгівлі (кум.) *	млрд. дол. США	-19,6	-2,0	-3,0	-4,6	-0,6	-0,6	-1,0	-0,6	-0,6	-0,7	-0,6	-0,8	-1,0	-1,0	-1,5	-1,8	-1,7	-0,4	-0,9	...
Поточний рахунок (кум.)	млрд. дол. США	-16,4	-2,0	-1,2	-2,6	-0,4	-0,1	0,1	-0,4	-0,4	-0,5	-0,1	-0,1	0,0	0,1	-0,3	-0,5	-0,2	-0,3	-0,5	...
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	20,4	17,1	16,4	7,5	10,0	10,3	12,8	10,0	9,6	9,9	10,3	10,4	12,6	12,8	13,0	13,1	13,3	13,4	13,5	0,0
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	20,3	25,1	23,5	13,8	0,9	-5,9	-8,6	0,9	-2,5	-3,9	-5,9	-4,7	-3,7	-8,6	-4,3	-2,2	0,8	2,6	-0,9	-2,6
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.**	% річних	16,5	17,5	16,4	16,4	19,9	23,1	21,1	23,6	23,8	23,6	22,0	21,2	21,2	21,0	20,9	20,7	20,4	20,0	19,8	...
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	8,21	11,71	12,58	13,56	21,23	21,56	21,74	22,98	22,49	20,94	21,26	21,79	21,65	21,79	21,94	23,33	23,42	24,32	26,45	26,30
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	7,99	12,71	12,58	13,56	21,18	21,62	21,69	23,26	22,71	20,92	21,23	21,76	21,54	21,78	21,84	23,31	21,84	24,26	26,39	26,39
Обмінний курс, середній	євро	10,87	13,71	16,67	17,21	23,88	23,88	24,11	25,32	24,47	23,32	23,84	23,94	23,93	24,46	24,56	25,07	24,23	26,35	29,33	29,33

Джерела: Держкомстат, НБУ, ICAP, власні розрахунки,
* Дані наведені щодо експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)
** Середньозважена відсоткова ставка за кредитами у гривнях (джерело: НБУ)
[К] дані не включають окуповану територію АР Крим. З січня 2015 року Держстат також не включає дані з території АТО.

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014[К]	2015[К]
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	544,2	720,7	948,1	913,3	1079,3	1300,0	1404,7	1465,2	1568,9	1979,5
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	64,9	86,2	107,8	142,7	179,9	117,2	136,0	163,1	175,8	183,3	132,2	90,6
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,9	2,3	-14,8	4,1	5,5	0,2	0,0	-6,6	-9,9
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	7,1	-5,0	-20,6	12,2	8,0	-0,7	-4,3	-10,1	-13,0
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5	0,1	-1,4	20,2	-3,9	13,6	2,2	-4,8
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2	15,9	9,4	8,0	0,6	-0,3	12,1	48,7
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	16,6	22,3	12,3	9,1	4,6	-0,2	0,5	24,9	43,3
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5	6,5	20,9	19,0	3,7	-0,1	17,1	36,0
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0	14,3	18,7	14,2	0,3	1,7	31,8	25,4
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24,0	42,6	7,5	13,4	27,0	34,3	-36,9	26,0	27,5	3,4	-5,5	-19,9	-27,0
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,6	35,2	39,3	-44,2	28,8	34,8	7,5	-3,5	-28,1	-29,3
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,5	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,3	-12,8	-1,7	-3,0	-10,2	-14,3	-16,5	-4,6	-0,2
Поточний рахунок	% ВВП	4,8	3,7	7,3	5,8	10,6	2,9	-1,5	-3,7	-7,1	-1,5	-2,2	-6,3	-8,2	-9,0	-3,5	-0,2
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	7,5	5,7	9,2	9,9	4,7	5,8	7,0	7,2	4,1	0,3	3,0
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	6,9	9,7	19,4	22,4	32,5	31,5	26,5	36,7	31,8	31,4	20,4	7,5	13,3
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,7	-1,1	-1,5	-2,4	-6,0	-1,8	-3,6	-4,4	-4,6	-1,6
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	14,8	12,5	19,9	33,0	40,0	36,0	37,5	39,9	69,4	79,4
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24,1	21,4	18,6	13,4	11,7	9,8	15,0	21,5	25,6	22,8	22,1	20,5	38,5	52,7
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46,0	31,5	4,4	15,8	6,3	6,4	20,3	8,5	0,8
Обмінний курс, середній	дол. США	5,4	5,4	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	5,3	7,8	7,9	8,0	8,0	8,0	11,9	21,8
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	7,7	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	15,8	24,0
Обмінний курс, середній	євро	5,0	4,8	5,0	6,0	6,6	6,4	6,3	6,9	7,7	10,9	10,5	11,1	10,3	10,6	15,7	24,2
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,1	4,7	5,5	6,7	7,2	6,0	6,7	7,4	10,9	11,7	10,6	10,5	10,3	11,0	19,3	26,2

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
* "Мінус" означає дефіцит бюджету, без коштів на рекапіталізацію
[К] дані не включають окуповану територію АР Крим

Скорочення

дпк до попереднього кварталу
дпм до попереднього місяця
дпр до попереднього року
кум. кумулятивно

Квартальні тенденції

Національні рахунки		II 11	III 11	IV 11	I 12	II 12	III 12	IV 12	I 13	II 13	III 13	IV 13	I 14[к]	II 14[к]	III 14[к]	IV 14[к]	I 15[к]	II 15[к]	III 15[к]	IV 15[к]
ВВП	млрд. грн.	310,3	368,5	362,6	292,3	346,0	387,1	379,2	303,8	354,8	398,0	408,6	316,9	382,4	440,5	447,1	375,5	455,2	563,9	584,8
реальний ВВП	% дпр	4,4	6,7	5,1	2,4	3,0	-1,3	-2,4	-1,3	-1,2	-1,1	3,4	-1,0	-4,3	-5,3	-14,4	-17,0	-14,7	-7,2	-1,4
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	14,9	15,9	18,0	7,1	11,8	10,2	4,9	5,9	8,7	6,8	6,3	3,3	-7,8	-13,9	-12,2	-20,7	-28,1	-19,3	-13,0
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	3,4	-9,4	-6,4	3,5	5,0	9,7	1,1	2,0	-0,9	-1,5	-2,9	-5,9	5,2	0,1	4,5	2,7	-5,9	-1,7	8,1
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	4,1	17,8	10,8	15,3	18,7	-2,9	-2,1	6,1	-18,1	-8,9	-8,7	-19,9	-19,3	-28,0	-26,5	-22,8	-13,8	-6,3	1,4
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	2,7	-1,0	-5,5	-7,4	-6,3	-1,8	-7,2	-7,4	-13,5	-6,8	-4,5	-5,1	-2,3	-16,8	-31,1	-26,1	-22,1	-10,8	-5,8
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	20,2	10,4	3,5	-2,9	11,9	6,6	-0,2	1,3	-15,7	1,7	-0,6	-11,8	-10,9	-32,3	-29,6	-19,8	-32,1	-18,2	-17,3
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	0,4	18,1	35,6	0,4	11,4	-8,0	-3,5	5,7	21,7	-2,8	36,5	5,7	-9,1	25,6	-20,6	-4,7	-11,8	-3,8	-3,6
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	3,9	7,5	-4,2	2,5	0,5	-4,9	-6,6	-9,3	-9,9	-10,6	-9,8	-3,2	-5,4	-12,7	-13,2	-24,4	-20,7	-7,9	-0,2
Будівництво (реальна)*	% дпр	5,3	-7,7	-1,5	-4,9	1,7	-14,3	-18,7	-16,1	-19,4	-8,0	-4,4	4,7	-14,0	-26,3	-30,8	-30,4	-24,2	-9,1	10,8
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	3,3	8,3	4,2	2,1	3,4	-0,5	-2,0	0,2	-1,2	0,9	0,9	-3,0	-7,2	-18,4	-26,6	-25,0	-19,8	-13,6	-6,1
Транспорт (реальна)*	% дпр	12,1	10,4	13,2	-2,6	-3,2	-8,3	-10,5	-1,7	-0,8	1,3	2,7	-7,8	-10,9	-10,1	-11,0	-8,2	-2,3	-0,2	4,9
Платіжний баланс																				
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	-1,7	-2,6	-4,3	-1,9	-3,7	-3,9	-4,8	-3,2	-2,3	-6,0	-5,0	-1,3	-0,8	-1,2	-1,4	-0,4	0,3	0,2	-0,3
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	-4,4	-5,6	-9,6	-5,2	-8,5	-8,1	-10,1	-8,4	-5,1	-12,1	-9,8	-3,5	-2,5	-3,3	-6,7	-2,4	1,5	0,9	-1,1
Баланс товарів	млн. дол. США	-3211	-5098	-5771	-4292	-5818	-5503	-6233	-4635	-3677	-7881	-5935	-2195	-1185	-1412	-2336	-1111	-470	-662	-1066
Баланс послуг	млн. дол. США	1882	2523	1867	1864	1697	2361	1578	1349	1504	2575	1066	937	443	456	686	555	388	278	397
Поточні трансферти	млн. дол. США	878	988	803	683	805	777	711	533	589	480	547	241	494	306	500	558	715	644	711
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	2422	2090	1623	2012	1270	2037	1876	1082	496	1510	991	-665	-319	725	558	397	907	890	818
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	116	43	210	1	74	83	358	713	568	655	-756	-241	-49	-84	-17	141	10	13	13
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	37,6	35,0	31,8	31,1	29,3	29,3	24,5	24,7	23,2	21,6	20,4	15,1	17,1	16,4	7,5	10,0	10,3	12,8	13,3
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	7,98	7,99	8,01	8,03	8,04	8,09	8,11	8,11	8,14	8,15	8,21	9,14	11,71	12,58	13,56	21,23	21,26	21,74	22,90
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	7,97	7,97	7,98	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	8,86	12,71	12,58	21,18	21,33	21,23	21,69	22,33
Бюджет																				
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	30,1	29,6	30,8	33,7	31,8	28,2	33,6	35,2	29,4	28,9	28,6	35,4	29,4	24,7	27,4	37,3	34,8	37,2	40,4
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	4,8	4,2	4,7	5,1	4,9	4,5	5,0	5,3	5,1	4,6	4,8	5,1	4,7	4,2	5,0	5,5	5,3	5,6	6,6
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	4,6	3,6	4,4	4,9	4,1	2,9	4,2	6,1	3,4	3,0	3,0	4,9	2,5	1,9	1,5	4,4	1,7	1,5	1,7
Податок на додану вартість	% від ВВП	12,9	9,7	9,6	10,8	10,4	8,6	10,0	9,7	9,0	8,1	8,4	8,7	9,5	6,8	10,1	11,4	9,2	10,0	10,6
Акцизні збори	% від ВВП	3,0	2,8	2,5	2,8	2,9	2,8	2,4	3,1	2,6	2,3	2,2	2,5	3,0	3,0	2,8	3,3	3,4	3,7	4,0
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	33,2	27,0	35,7	33,9	34,1	30,7	41,3	36,9	35,8	30,1	35,9	35,2	34,7	27,2	35,5	33,6	35,0	32,5	54,2
Поточні видатки	% від ВВП	30,8	24,0	30,2	31,9	31,6	27,8	37,3	35,6	33,9	28,2	33,2	34,8	33,7	25,8	33,6	31,8	33,7	29,9	49,2
Капітальні видатки	% від ВВП	2,4	3,0	5,6	1,9	2,5	2,9	4,0	1,3	1,9	1,9	2,8	0,5	1,0	1,4	1,9	1,7	1,3	2,6	5,0
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	-3,4	-3,9	-5,5	-0,2	-2,6	-3,0	-7,8	-1,9	-6,3	-1,5	-7,3	0,1	-5,3	-2,8	-8,8	3,7	-0,4	4,4	-13,9
Надходження від приватизації	% від ВВП	3,2	0,0	0,1	1,4	0,3	0,1	0,4	0,0	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Банківський сектор																				
Грошовий агрегат М0	% дпр	11,5	8,6	6,3	4,7	6,7	5,2	5,5	9,7	9,8	12,3	17,0	19,2	31,9	28,8	19,0	6,0	-1,3	-6,2	-0,1
Грошовий агрегат М2	% дпр	22,0	16,0	14,4	11,2	9,0	10,7	13,1	16,0	17,9	19,2	17,5	17,7	13,4	14,2	5,4	9,0	3,1	5,6	4,0
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	26,0	16,7	12,3	14,4	16,4	16,3	16,3	19,1	26,5	33,4	38,0	7,9	-2,3	-12,3	-22,1	-19,1	-17,7	-16,6	-1,0
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	21,0	15,7	13,4	12,4	10,8	17,0	21,8	17,0	14,7	8,4	0,9	19,8	10,2	5,5	18,0	25,4	11,6	3,7	-2,4
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	18,5	21,1	21,0	17,4	15,3	9,1	7,7	8,6	7,4	10,2	16,9	12,3	4,9	-0,8	-9,1	-11,0	-11,8	-15,8	-20,8
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	0,9	-2,3	-4,2	-7,0	-10,8	-9,9	-7,3	-4,4	-0,4	0,8	2,8	36,4	38,5	49,1	53,5	58,4	29,2	18,7	15,9
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	6,3	5,3	2,9	-2,9	-7,0	-8,0	-6,6	-5,6	-2,7	-0,5	2,9	26,3	24,4	24,6	21,7	17,9	3,1	-5,7	-10,5
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	66,6	64,4	62,9	61,5	59,8	59,1	57,8	55,9	55,7	55,1	53,2	58,5	59,1	59,8	59,5	58,5	57,6	60,7	55,4
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	13,5	14,1	18,4	15,5	15,6	19,5	20,8	16,2	15,3	15,3	16,5	18,4	17,5	16,4	16,6	19,9	23,1	21,1	20,7
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	9,8	8,8	8,4	8,2	8,2	8,5	8,8	9,4	9,7	9,6	8,8	8,7	9,4	9,2	8,8	8,2	9,3	9,2	9,1

Джерела: Національний банк України, Державний комітет статистики, Державне казначейство, Міністерство фінансів, розрахунки ІЕД
* зміна доданої вартості
[к] Дані не включають Крим, у 2015 році - не включають частину зони АТО, попередні оцінки платіжного балансу (НБУ), Нац.рахунки відповідно до SNA 2008 та КВЕД-2012, знецінення гривні вплинуло на дані банківської системи

Контакти:

Інститут Економічних Досліджень
та Політичних Консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01030 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

Голова Правління

Ігор Бураковський
burakovsky@ier.kiev.ua

Виконавчий директор

Оксана Кузяків
kuziakiv@ier.kiev.ua

Директор з наукової роботи

Вероніка Мовчан
movchan@ier.kiev.ua

Центр економічних досліджень

Олександра Бетлій
betliy@ier.kiev.ua

Віталій Кравчук
Kravchyk@ier.kiev.ua

Ірина Коссе
kosse@ier.kiev.ua

Катерина Фурманець
furmanets@ier.kiev.ua

Артур Ковальчук
kovalchuk@ier.kiev.ua

Микола Риженков
ryzhenkov@ier.kiev.ua

Костянтин Кравчук
k.kravchuk@ier.kiev.ua

Олександр Крініцин
krinitsyn@ier.kiev.ua

Андрій Бутін
butin@ier.kiev.ua

Центр досліджень сучасного суспільства

Ірина Федець
fedets@ier.kiev.ua

Тетяна Олійник
oliinyk@ier.kiev.ua

Вікторія Беспалько
bespalko@ier.kiev.ua

Німецько-український агрополітичний діалог

Олекса Степанюк
stepaniuk@ier.kiev.ua

Марія Ярошко
Yaroshko@apd-ukraine.de

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, підготовлений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.